

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ**

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Էջ

ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ 3
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 6
ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....7
ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 8
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....9
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....10

Հիմնադրամի գտնվելու վայրը՝	ՀՀ, ք. Երևան 0037, Ուլնեցու 31
Իրավական ձևը՝	Հիմնադրամ
Հիմնական գործունեության նկարագիրը՝	Կազմակերպության գործունեության բնույթը ներկայացված է Ծանոթագրություն 1-ում
Գործադիր տնօրեն՝	Արթուր Սողոմոնյան

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ներկայացվում է Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամի ղեկավարությանը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամի («ՀՏՁՀ» կամ «Հիմնադրամ») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, կապիտալում փոփոխությունների, և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում ՀՏՁՀ-ի ֆինանսական վիճակը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի և Երաշխավորման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ԱՌՄՄԽ) կողմից հրապարակված Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս հաշվետվության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք անկախ ենք ՀՏՁՀ-ից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՄԽ կանոնագիրք)* և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀՄԷՄԽ կանոնների:

Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքի շեշտադրում – ՋՏԾԻԳ-ի միացումը

Առանց ձևափոխելու մեր կարծիքը, Ձեր ուշադրությունն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություն 1.2-ի վրա, որը նկարագրում է, որ 2020թ.-ին Հիմնադրամին է միացվել ՀՀ Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության Ջրային կոմիտեի «Ջրային տնտեսության ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկի (ՋՏԾԻԳ) գործունեությունը, ինչպես նաև նկարագրում է այդ միացման հաշվառումը ՀՏՁՀ-ի ֆինանսական հաշվետվություններում:

Ղեկավարության և կառավարման լիազոր անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

ՀՏՁՀ-ի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից գերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Հիմնադրամը լուծարելու կամ Հիմնադրամի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման լիազոր անձիք պատասխանատու են Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում՝ առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով գերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական սպացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, գեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում,

- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Հիմնադրամի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը,
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք արդյոք առկա է էական անորոշություն ղեպերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի հաշվետվությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր հաշվետվության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա ղեպերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Հիմնադրամին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու ղեպերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Ղեկավարությանը, ի թիվս այլ հարցերի, տեղեկացնում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

«Բի-Ղի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ
28 հունիսի, 2021թ.

Վահագն Սահակյան, FCCA
Սուրեն

Գնել Խաչատրյան, FCCA
Աուդիտի ղեկավար

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծևք.	31.12.2020 ԱՄՆ դոլար	31.12.2019 ԱՄՆ դոլար
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	3	116,108	75,761
Ստացվելիք ֆուդեր	4	388,939,957	150,910,172
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		389,056,065	150,985,933
Ընթացիկ ակտիվներ			
Կանխավճարներ	5	17,306,647	2,381,406
Դրամական միջոցներ	6	17,649,066	20,195,173
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		34,955,713	22,576,579
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		424,011,778	173,562,512
ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Կապիտալ			
Հիմնադիրների ներդրումներ	7	151,631	151,631
Կուտակված հավելուրդ (պակասուրդ)		(90,556)	6,795
Ընդամենը կապիտալ		61,075	158,426
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Շնորհներ կառավարությունից	8	417,637,326	172,129,898
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		417,637,326	172,129,898
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Կրեդիտորական պարտքեր	9	6,313,377	1,274,188
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		6,313,377	1,274,188
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		424,011,778	173,562,512

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի ղեկավարության կողմից 2021թ. հունիսի 28-ին: Կից ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասն են:

Արթուր Սողոմոնյան
 Գործադիր տնօրեն

Էտն Դուլյան
 Գլխավոր ֆինանսիստ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՑԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
 Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

	<u>Ծնթ.</u>	<u>2020</u> <u>ԱՄՆ դոլար</u>	<u>2019</u> <u>ԱՄՆ դոլար</u>
Ծրագրային ծախսեր	10	(38,190,673)	(24,090,010)
Եկամուտ շեղումներից	8	38,190,673	24,090,010
Այլ եկամուտ, գուտ		159,364	97,385
Օգուտ/(կորուստ) փոխարժեքային տարբերությունից, գուտ		(237,944)	81,430
Տարվա արդյունք մինչև հարկումը		(78,580)	178,815
Շահութահարկ		(18,771)	(16,031)
Տարվա արդյունք		(97,351)	162,784
Այլ համապարփակ եկամուտ		-	-
Տարվա համապարփակ արդյունք		(97,351)	162,784

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի ղեկավարության կողմից 2021թ. հունիսի 28-ին: Կից ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասն են:

Արթուր Սողոմոնյան
Գործադիր տնօրեն

Լևոն Դուլյան
Գլխավոր ֆինանսիստ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

	Հիմնադիրների ներդրումներ ԱՄՆ դոլար	Կուտակված հավելորդ /(դեֆիցիտ) ԱՄՆ դոլար	Ընդամենը ԱՄՆ դոլար
Առ 1 հունվարի 2019թ.	151,631	(155,989)	(4,358)
Տարվա արդյունք Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	-	162,784	162,784
Տարվա արդյունք Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	151,631	6,795	158,426
Տարվա արդյունք Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	-	(97,351)	(97,351)
	151,631	(90,556)	61,075

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի ղեկավարության կողմից 2021թ. հունիսի 28-ին: Կից ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասն են:

Արթուր Սողոմոնյան
Գործադիր տնօրեն

Լևոն Դուլյան
Գլխավոր ֆինանսիստ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿՐԱՄ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

	2020	2019
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված/(վերադարձված) ֆոնդեր		
ՄՆՏԶ (SILD)	5,915,482	5,247,760
ՄԱԲԾ (SSIP)	1,669,049	1,184,307
ՏՏԵԶ (LEID)	3,114,099	4,405,012
USAID	643,915	890,830
ՈՀԱԾ (ISMP)	8,767,891	-
Վեդի (VEDI)	11,383,574	-
ՋՈՀԿ (IWRM)	918,132	-
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	2,472,431	-
Այլ	(276,751)	2,135,101
	34,607,822	13,863,010
Մրագրային ծախսեր		
ՄՆՏԶ (SILD)	(5,456,431)	(5,157,410)
ՄԱԲԾ (SSIP)	(10,037,155)	(7,016,732)
ՏՏԵԶ (LEID)	(4,179,094)	(3,658,452)
USAID	(528,671)	(903,918)
ՈՀԱԾ (ISMP)	(10,359,041)	-
Վեդի (VEDI)	(7,757,134)	-
ՋՈՀԿ (IWRM)	(900,723)	-
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	(2,263,389)	-
Այլ	(3,271,459)	(6,045,378)
	(44,753,097)	(22,781,890)
Այլ գործառնական դրամական միջոցների հոսքեր, զուտ	11,401	(55,890)
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր	(10,133,874)	(8,974,770)
Փոխարժեքային տարբերություններ	1,138	120,782
Դրամական միջոցների զուտ հոսք	(10,132,736)	(8,853,988)
Դրամական միջոցների մնացորդը տարեսկզբին	20,195,173	29,049,161
ՋՏԻԳ-ի միացումից դրամական մուտք (ծնք. 1.2)	7,586,629	-
Դրամական միջոցների մնացորդը տարեվերջին	17,649,066	20,195,173

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի ղեկավարության կողմից 2021թ. հունիսի 28-ին: Կից ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասն են:

Արթուր Սողոմոնյան
 Գործադիր տնօրեն

Լևոն Չուլյան
 Գլխավոր ֆինանսիստ

Բովանդակություն

1.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	11
2.	ՀԱՇՎԱԳԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՄՓՈՓ	14
3.	ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ	19
4.	ՍՏԱՑՎԵԼԻՔ ՖՈՂԴԵՐ	20
5.	ԿԱՆԽԱՎՃԱՐՆԵՐ	23
6.	ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ	24
7.	ՀԻՄՆԱԳԻՐՆԵՐԻ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ	24
8.	ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ	25
9.	ԿՐԵԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ	26
10.	ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐ	27
11.	ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ԸՍՏ ԾՐԱԳՐԵՐԻ	28
12.	ՀԱՐԿԵՐ	30
13.	ԴԱՏԱԿԱՆ ՀԱՅՑԵՐ	30
14.	ՖԷՄՍ 13 ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔԻ ՉԱՓՄԱՆ ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒՄՆԵՐ	30

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

1.1 Հիմնադրամը և գործունեությունը

Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամը (ՀՏԶՀ-ը կամ Հիմնադրամ) Հայաստանի Սոցիալական Ներդրումների Հիմնադրամի (ՀՄՆՀ) իրավահաջորդն է 2015թ.-ից սկսած: ՀՏԶՀ-ն 04.08.2015թ.-ից գործունեությունը շարունակում է նոր կանոնադրության հիման վրա՝ շարունակելով ՀՄՆՀ-ի բնականոն գործունեությունը:

ՀՄՆՀ-ն ստեղծվել է 11.04.2000թ. միակ հիմնադիր ՀՀ Կառավարության № 162 որոշման համաձայն՝ որպես անկախ, շահույթ չհետապնդող կազմակերպություն՝ համայնքներում փոքրածավալ ենթակառուցվածքների վերականգնմանը և կենսամակարդակի բարելավմանը աջակցելու նպատակով: ՀՄՆՀ-ն գրանցվել է 2000թ. սեպտեմբերի 13-ին ՀՀ Արդարադատության նախարարության № 988 հրամանի համաձայն:

ՀՏԶՀ-ի հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0037, Ուլնեցու 31:

ՀՏԶՀ-ն իրականացրել է մի շարք հիմնական ծրագրեր՝ ՀՄՆՀ I, ՀՄՆՀ II, ՀՄՆՀ III, ՄՆՏԶ, ՄԱԲԾ և ՏՏԵԶ, որոնք ուղղված են.

- բնակչության բարեկեցության մակարդակի բարձրացմանը՝ սոցիալական և տնտեսական ենթակառուցվածքների և հանրային ծառայությունների, աշխատանքի, ներդրումային գործունեության որակի և հասանելիության բարելավման միջոցով,
- ՀՀ-ի տարածաշրջանների ինտոխտոցիոնալ և ֆինանսական հզորացմանը:

Ծրագրերը ֆինանսավորվում են ՀՀ Կառավարության կողմից՝ հիմնականում միջազգային դոնորներից ստացված ֆոնդերի միջոցներով: Զարգացման Միջազգային Ընկերակցությունը (ԶՄԸ, IDA), Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային Բանկը (ՎԶՄԲ, IBRD) և Ասիական Զարգացման Բանկը (ԱԶԲ, ADB) հանդիսանում են ամենախոշոր դոնորները, ինչպես նաև համաֆինանսավորվել են ՀՀ Կառավարության, տեղական համայնքների ու այլ հովանավորների կողմից:

1.2 ՋՏԾԻԳ-ի միացում

Համաձայն ՀՀ կառավարության 28.02.2019թ.-ի N 170-Ն և 26.12.2019թ.-ի N 1966-Ն որոշումների, 2020թ.-ի սկզբից Հիմնադրամին է միացվել ՀՀ Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության Զրային կոմիտեի «Զրային տնտեսության ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկի (ՋՏԾԻԳ) գործունեությունը:

ՋՏԾԻԳ-ի նախկին գործունեությունը շարունակվում է իրականացվել ամբողջությամբ, այդ թվում իր աշխատակազմի և ռեսուրսների միջոցով, որոնք միացվել են ՀՏԶՀ-ին մասնաճյուղի կարգավիճակով, ինչպես նաև շարունակում է գործել նախկինում իրեն հատկացված տարածքում՝ ՀՀ Երևան, 0010, Վարդանանց փակուղի 8 հասցեով:

Մասնաճյուղի հիմնական գործունեության ուղղություններն են.

- Վեղու ջրամբարի և որոգման համակարգի կառուցումը,
- Ոռոգման համակարգերի արդիականացումը,
- Ախուրյան գետի ջրային ռեսուրսների ինտեգրված կառավարումը,

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԿԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

- Երևանի ջրամատակարարման համակարգի բարելավումը,
- «Հայաստանի ենթակառուցվածքների II ծրագիր, փուլ 3 - Հայաստանի ջրամատակարարման և ջրահեռացման ենթակառուցվածք» ծրագրի իրականացումը:

Մասնաճյուղի ծրագրերը ֆինանսավորվում են ՀՀ Կառավարության կողմից՝ հիմնականում միջազգային դոնորներից ստացված ֆոնդերի միջոցներով: Եվրասիական զարգացման բանկը (ԵԶԲ, EDB), Զարգացման ֆրանսիական գործակալությունը (ՋՖԳ, AFD), Եվրոպական ներդրումային բանկը (ԵՆԲ, EIB), Վերակառուցման վարկերի բանկը (ՎՎԲ, KfW) հանդիսանում են ամենախոշոր դոնորները: Ծրագրերը համաֆինանսավորվել են ՀՀ Կառավարության և տեղական համայնքների կողմից:

Ֆինանսական հաշվետվություններում միացումից ստացված ակտիվները, պարտավորություններն ու ֆինանսական արդյունքները ներառվել են միացման ամսաթվի դրությամբ 01.01.2020թ.-ից սկսած, առանց վերաներկայացնելու նախորդ տարիների Հիմնադրամի ֆինանսական ցուցանիշները:

Այս մտտեցումը համահունչ է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ)-ի կողմից 2020թ.-ի նոյեմբերին հրապարակված «Շնդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունների միացում» նախագծի մտտեցումներին, որի վերաբերյալ վերջնական ստանդարտը ակնկալվում է, որ կհրապարակվի 2022թ.-ին:

1.3. Իրականացվող ծրագրեր

31.12.2020թ.-ին ավարտվող տարում, ՀՏԶԷ-ն, ներառյալ իր մասնաճյուղը, իրականացրել է հետևյալ հիմնական ծրագրերը.

- **ՄՆՏԶ (SILD)** - “Սոցիալական Ներդրումների և Տարածքային Զարգացման” Ծրագիրը, որը ֆինանսավորվում է ՀՀ-ի և ՎԶՄԲ միջև 08.04.2015թ. ին կնքված IBRD Loan Number 8483-AM համաձայնագրով՝ 30,000,000 USD գումարի չափով: Ծրագրի նպատակն է համայնքային և միջհամայնքային ենթակառուցվածքների որակի և հասանելիության բարելավումը: Վարկի ֆինանսավորման ավարտը սահմանված է 31.12.2021թ.-ը:
- **ՄԱԲԾ (SSIP)** - “Մեյսմիկ անվտանգության բարելավման Ծրագիր”, որը ֆինանսավորվում է ԱԶԲ-ի և ՀՀ-ի միջև 19.10.2015թ. կնքված ADB Loan Number 3284-ARM վարկային համաձայնագրով՝ 83,600,000 USD գումարի չափով: Ծրագրի նպատակն է կառուցել երկրաշարժադիմացկուն դպրոցներ և բարելավել բնական աղետներին արձագանքումը: ՄԱԲԾ ծրագրի ավարտը սահմանված է 31.05.2024թ.-ը:
- **ՏՏԵԶ (LEID)** - “Տեղական տնտեսության և ենթակառուցվածքների զարգացման” Ծրագիր, որը ֆինանսավորվում է ՎԶՄԲ-ի և ՀՀ-ի միջև 23.02.2016թ. կնքված IBRD Loan Number 8572-AM վարկային համաձայնագրով՝ 55,000,000 USD գումարի չափով: Ծրագրի նպատակն է Հայաստանի ընտրված մարզերում (Կոտայք, Վայոց Ձոր, Սյունիք, Լոռի, Արմավիր, Արարատ) տեղական տնտեսության մեջ զրոսաշրջության ավելի մեծ մասնակցության համար ենթակառուցվածքային ծառայությունների և ինտիտուցիոնալ կարողությունների բարելավումը: Մասնավորապես, Ծրագիրը աջակցում է բիզնես և ներդրումային միջավայրին՝ Փոքր և Միջին Զեռնարկություններ (ՓՄԶ) ստեղծման, աճի, նորարարությունների համար: Ծրագիրն ուժի մեջ է մտել 29.12.2016թ.-ին: Ծրագրի հետ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

կապված աշխատանքները սկսվել են 21.04.2017թ.-ից: ՎՋՄԲ Loan Number 8572-AM վարկի ֆինանսավորման ավարտը սահմանված է 31.03.2023թ.-ը:

- **USAID** – “Տերական կառավարման բարեփոխումների” Ծրագիր, որը ֆինանսավորվում է ԱՄՆ-ի Միջազգային Զարգացման Գործակալության (USAID) և ՀՏՁԶ-ի միջև 10.08.2015թ. կնքված Իրականացման նամակի՝ 8.600.000 USD գումարի չափով: Ծրագրի նպատակն է ֆինանսավորել 14 փորձնական խոշորացվող համայնքներում միջհամայնքային ծրագրերը: Ծրագրի ավարտը սահմանված է 30.06.2022թ.-ը:
- **ՈԱՍՕ (ISMP)** - Եվրասիական զարգացման բանկի (EDB) աջակցությամբ իրականացվող ռոտզման համակարգերի զարգացման ծրագիրն իրականացվում է 16.10.2015թ. ստորագրված վարկային համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 2016թ. հունիսի 10-ին: Ծրագրի նպատակն է Ռոտզման ծառայությունների հասանելիության և մատչելիության ապահովում, այդ թվում մեխանիկական ռոտզման փոխարինում ինքնահոսով, մայր եվ երկրորդ կարգի ջրանցքների վերականգնում, ներտնտեսային ռոտզման ցանցերի վերականգնման և կառուցման աշխատանքներ, հիմնանորոգվող ցանցերի երկարությունը՝ 344,32 կմ, նոր կառուցվող ռոտզման ցանցերի երկարությունը՝ 67,18 կմ: Վարկի փակման ամսաթիվն է 31.12.2023թ.:
- **Վեդի (VEDI)** - Զարգացման ֆրանսիական գործակալության (AFD) աջակցությամբ իրականացվող Վեդու ջրամբարի և ռոտզման համակարգի կառուցման ծրագիրն իրականացվում է 26.01.2016թ. ստորագրված վարկային համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 2016թ. մայիսի 12-ին: Ծրագրի նպատակն է Վեդիի ջրամբարի/պատվարի և օժանդակ կառուցվածքների, ջրառ հանգույցների, ջրի փոխադրող և ռոտզման համակարգի, ինչպես նաև ջրամբարից ռոտզման էնթակա հողատարածքների ռոտզման ներտնտեսային ցանցի կառուցում, որի արդյունքում ակնկալվում է Վեդի և Խոսրով գետերի վրա ջրառի ջրաթափ կառույցը և ջրի փոխադրող համակարգի կառուցում՝ 10,6 կմ, ռոտզման համակարգի կառուցում՝ 36,2 կմ, ռոտզման ներտնտեսային ցանցի վերանորոգում՝ 60 կմ և ջրամբարի պատվարի կառուցում՝ 80 մ: Ծրագրի փակման ամսաթիվն է 31.03.2021թ. (բոլոր միջոցների օգտագործման վերջնաժամկետը 30.11.2021թ.): Ծրագրի ժամկետները երկարաձգման փուլում են:
- **ՋՌՀԿ (IWRM)** - Վերակառուցման վարկերի բանկի (KfW) աջակցությամբ իրականացվող «Ջրային ռեսուրսների համալիր կառավարում (ՋՌՀԿ)/Ախտության գեռ, փուլ 1» BMZ-No. 2014.67.950 ծրագիրն իրականացվում է 19.12.2014թ. ստորագրված վարկային համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 29.06.2015թ.: Ծրագրի նպատակն է Կապսի ջրամբարի կառուցում, կառուցվող պատվարի բարձրություն - 30 մ: Ծրագրի փակման և վարկային միջոցների մասհանման վերջնաժամկետը 30.06.2024թ.:
- **ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)** - «Համայնքային էնթակառուցվածքների II ծրագիր, փուլ 3 - Հայաստանի ջրամատակարարման և ջրահեռացման էնթակառուցվածք» BMZ N 2013 66 343 ծրագիր: Ծրագրի նպատակն է 11 քաղաքների և 41 գյուղական բնակավայրերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի հատվածների հրատապ (մասնակի) վերականգնման աշխատանքների և 560 գյուղական բնակավայրերից ընտրված որոշ համայնքների ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի հատվածների հրատապ վերականգնման աշխատանքների իրականացում: Իրականացվում է Վերակառուցման վարկերի բանկի աջակցությամբ 27.12.2013թ. կնքված վարկային համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 21.06.2014թ., Եվրոպական ներդրումային բանկի աջակցությամբ, որն ուժի մեջ է մտել 27.06.2014թ.,

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

ինչպես նաև Վերակառուցման վարկերի բանկի և Եվրամիության հարևանության գործիքի (ԵՄ ՀՆԳ) աջակցությամբ 14.05.2014թ. կնքված ֆինանսավորման համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 21.06.2014թ.: Վարկային միջոցների մասհանման վերջնաժամկետը 31.12.2022թ.:

2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ

2.1 Պատրաստման հիմունքները

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների Խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ-ներ) պահանջների համաձայն:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն՝ ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

ա) 2020թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած նոր ստանդարտներ, մեկնաբանություններ և փոփոխություններ

Առկա չեն նոր ստանդարտները, մեկնաբանությունները և փոփոխությունները, որոնք ուժի մեջ են մտել 2020թ. հունվարի 1-ից, որոնք ունեցել են էական ազդեցություն Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

բ) Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող ՖՀՄՍ-ների նոր ստանդարտներ և փոփոխություններ

Առկա չեն նոր ստանդարտները, մեկնաբանությունները և փոփոխությունները, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել, որոնք կունենան կամ հնարավոր է ունենան ազդեցություն Հիմնադրամի հետագա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

2.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

2.3 Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

ՀՏՁԶ-ի ֆունկցիոնալ արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ ՀՀ դրամը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը ԱՄՆ դոլարն է (USD):

2.4 Նշանակալի հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Հիմնադրամը գնահատումներն ու դատողությունները մշտապես վերանայվում են՝ հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպես նաև ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ ողջամիտ ակնկալիքների վրա: Այդուհանդերձ, փաստացի փորձը կարող է տարբերվել կատարված գնահատումներից և ենթադրություններից:

Հաշվետու տարում առկա չեն գնահատումները և ենթադրությունները, որոնք պարունակում են զգալի ռիսկ, որոնք կարող են հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտումների պատճառ հանդիսանալ:

Իրական արժեքի չափում

Մի շարք ակտիվներ և պարտավորություններ պահանջվում է չափել իրական արժեքով և/կամ բացահայտել դրանց իրական արժեքը Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվություններում:

Հիմնադրամի ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափման համար հնարավորիս օգտագործվում են շուկայական դիտելի էլակետային տվյալներ: Իրական արժեքի չափման համար օգտագործվող էլակետային տվյալները դասակարգվում են ըստ տարբեր մակարդակների՝ կախված նրանից, թե որքանով են գնահատման մեթոդի մեջ օգտագործվող տվյալները դիտելի («իրական արժեքի հիերարխիա»):

- Մակարդակ 1. Նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չձգրտված)
- Մակարդակ 2. Ուղղակի կամ անուղղակիորեն դիտելի էլակետային տվյալներ՝ բացառությամբ 1-ին մակարդակում ներառվող գնանշվող գներից
- Մակարդակ 3. Ոչ դիտելի էլակետային տվյալներ (այսինքն՝ հիմնված չեն շուկայական տվյալների վրա)

Ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգումը վերոնշյալ մակարդակներում հիմնվում է ամենացածր մակարդակի էլակետային տվյալների վրա, որոնք ունեն զգալի ազդեցություն իրական արժեքի չափման վրա: Տեղափոխությունը մի մակարդակից մյուսը ճանաչվում է այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում այն տեղի է ունենում:

2.5 Ֆինանսական գործիքներ - Ռիսկերի կառավարում

Իր գործունեության արդյունքում Հիմնադրամը կարող է ենթարկվել հետևյալ ֆինանսական ռիսկերին՝

- Պարտքային ռիսկ
- Իրացվելիության ռիսկ:

Հիմնադրամը կարող է ենթարկվել իր կողմից ֆինանսական գործիքների օգտագործումից առաջացող ռիսկերի, ինչպես բնորոշ է մյուս բոլոր ձեռնարկատիրական գործունեություններին: Սույն ծանոթագրությունում ներկայացված են Հիմնադրամի նպատակները, քաղաքականությունը, ռիսկերի կառավարման գործընթացները և դրանց չափման մեթոդները: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված է քանակական տեղեկատվություն վերոնշյալ ռիսկերի վերաբերյալ:

Ֆինանսական գործիքներից առաջացող ռիսկերի, Հիմնադրամի նպատակների, քաղաքականության, ռիսկերի կառավարման գործընթացների և դրանց չափման մեթոդների

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՋԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

հետ կապված նախորդ ժամանակաշրջանների համեմատ էական փոփոխություններ չեն գրանցվել (եթե այլ բան սահմանված չէ):

(ա) Հիմնական ֆինանսական գործիքներ

Հիմնադրամի հիմնական ֆինանսական գործիքները, որոնցից առաջատում են ռիսկեր, ներկայացված են ստորև.

- Ստացվելիք ֆոնդեր,
- Դրամական միջոցներ,
- Կրեդիտորական պարտքեր:

(բ) Ֆինանսական գործիքներ ըստ կատեգորիաների

<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>	Ամբողջացված արժեքով չափվող	
	31.12.2020թ.	31.12.2019թ.
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Ստացվելիք ֆոնդեր	388,939,957	159,910,172
Դրամական միջոցներ	17,649,066	20,195,173
	406,589,023	171,105,345

<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>	Ամբողջացված արժեքով չափվող	
	2020թ.	2019թ.
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Կրեդիտորական պարտքեր	6,313,377	1,274,189
	6,313,377	1,274,189

(գ) Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքները ներառում են ստացվելիք ֆոնդերը, դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, կրեդիտորական պարտքեր:

Դրամական միջոցների, ստացվելիք ֆոնդերի և դրանց համարժեքների, կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը հավասարվում է իրական արժեքին դրանց կարճաժամկետ բնույթի հետևանքով:

Հավելված Ա-ում ներկայացված են իրական արժեքի հիերարխիայի, գնահատման մեթոդների և իրական արժեքի որոշման հետ կապված նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալների մանրամասներ, որոնք ընդգրկված են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում:

Ընդհանուր նպատակներ, քաղաքականություն և գործընթացներ

Հիմնադրամի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումն իրականացվում է հոգաբարձուների խորհրդի կողմից:

Հոգաբարձուների խորհրդի նպատակն է սահմանել քաղաքականություն, որը հնարավորինս կնվազեցնի ռիսկը՝ հնարավորինս բացառելու Հիմնադրամի արդյունավետ գործունեությանը խանգարող հակամասերների առաջացումը: Այդ քաղաքականության մանրամասները ներկայացված են ստորև.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՋԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնասների ռիսկ է՝ պայմանավորված հաճախորդի կամ ֆինանսական գործիքի կողմերի պայմանագրային պարտականությունների չկատարմամբ: Հիմնադրամը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, որը հիմնականում առաջանում է բանկերում պահվող դրամական միջոցներից:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է Հիմնադրամի ֆինանսական ծախսերից և պարտքային գործիքների հիմնական գումարների մարումներից: Իրացվելիության ռիսկը կապված է Հիմնադրամի՝ ֆինանսական պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում մարելու հետ կապված դժվարությունների հետ:

Համաձայն Հիմնադրամի քաղաքականության՝ Հիմնադրամը պետք է ունենա պարտավորությունների մարման համար բավարար դրամական միջոցներ: Այս առումով այն ձգտում է պահպանել բավարար դրամական միջոցներ, որպեսզի կարողանա մարել սահմանված պարտավորությունները:

Ստորև ներկայացված են Հիմնադրամի ֆինանսական պարտավորությունների (չզեղչված պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր) մարման պայմանագրային ժամկետները:

	Մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավել
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
Կրեդիտորական պարտքեր	60,849	313,713	210,925	5,727,890	-
	60,849	313,713	210,925	5,727,890	-
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
Կրեդիտորական պարտքեր	13,331	76,015	249,073	935,770	-
	13,331	76,015	249,073	935,770	-

2.6 Գործարքներ արտարժույթով

Արտարժույթը ՀՏՁ-ի ֆունկցիոնալ արժույթից տարբերվող արժույթն է:

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի՝ գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Որպես փոխարժեք ընդունվում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժութային շուկայում արտարժույթի նկատմամբ ֆունկցիոնալ արժույթի միջին փոխարժեքը:

ՀՏՁ-ի բանկային հաշիվները վարվում, իսկ գործարքներն իրականացվում են ԱՄՆ դոլարով (USD), Եվրոյով (EUR) և ՀՀ դրամով (AMD): ՀՀ դրամով և Եվրոյով արտահայտված գործարքները փոխարկվում են ԱՄՆ դոլարի ՀՀ Կենտրոնական բանկի սահմանած միջին փոխարժեքով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

22 Կետորոնական բանկի կողմից հրապարակված USD միջին փոխարժեքները EUR-ի և AMD-ի նկատմամբ հետևյալն են.

	<u>31.12.2020թ. դրությամբ</u>	<u>31.12.2019թ. դրությամբ</u>
AMD	522.59	479.70
EUR	0.815	0.893

	<u>2020թ. միջին փոխարժեք</u>	<u>2019թ. միջին փոխարժեք</u>
AMD	489.20	480.41
EUR	0.876	0.893

2.7 Դրամաշնորհներ կառավարությունից

Կառավարությունից ստացված դրամաշնորհները, որոնք որոշակի պայմաններով տրվում են ՀՏՁՀ կանոնադրական գործունեության իրականացման նպատակով, ճանաչվում են իրենց իրական արժեքով, երբ կա հիմնավորված երաշխիք, որ.

- ա) ՀՏՁՀ-ն կատարելու է դրամաշնորհներին հարակից պայմանները, և
- բ) դրամաշնորհներն ստացվելու են:

Հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը վերաբերող դրամաշնորհները հետաձգվում են և ճանաչվում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Ծախսերին վերաբերող դրամաշնորհները հետաձգվում են և ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջաններում, որոնց ընթացքում դրանք փոխհատուցում են այն ծախսումները, որոնց համար ստացվել են:

2.8 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները ըստ անհրաժեշտության: Ընթացիկ վերանորոգումները և պահպանման ծախսերը ծախսագրվում են նրանց կատարման պահին: Հիմնական միջոցների բաղկացուցիչների փոխարինման ծախսերը կապիտալացվում են, իսկ փոխարինված բաղկացուցիչները ապահանջվում են:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով՝ կիրառելով մաշվածության հետևյալ տարեկան տոկոսաչափերը՝

Մեքենասարքավորումներ	15%-30%
Տրանսպորտային միջոցներ	12%-20%
Գրասենյակային գույք	12%-20%

2.9 Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները բաղկացած են բանկային հաշիվների մնացորդներից:

2.10 Կանխավճարներ

Կանխավճարները հաշվառվում են՝ արժեքից հանելով արժեզրկումից կորուստները: Եթե կա հայտանիշ, որ կանխավճարի հետ կապված ակտիվը, ապրանքը կամ ծառայությունը չեն ստացվելու, կանխավճարի հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանաբար դուրս է գրվում, իսկ դրա համապատասխան արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՑԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

3. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցներն իրենցից ներկայացնում են ակտիվներ, որոնք ձեռք են բերվել ծրագրերի շրջանակներում ՀՏԶՀ-ում օգտագործման համար:

	Մերենաներ	Սարքավորումներ	Գրասենյակային գույք և այլն	Շղթամներ
	USD	USD	USD	USD
<i>Սկզբնական արժեք</i>				
Առ 1 հունվարի 2019թ.	129,391	400,101	25,096	554,588
Չեղբերումներ	-	2,524	-	2,524
Դուրսգրումներ	(32,443)	-	-	(32,443)
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	96,948	402,625	25,096	524,669
ՋՏԾԻԳ-ի միացումից (ծնթ. 1.2)	55,523	7,839	1,410	64,772
Չեղբերումներ	-	19,850	-	19,850
Դուրսգրումներ	-	(381)	-	(381)
Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	152,471	429,933	26,506	608,910
<i>Գուտակված մաշվածություն</i>				
Առ 1 հունվարի 2019թ.	43,408	376,624	7,584	427,616
Տարեկան մաշվածության ծախս	15,880	14,101	3,133	33,114
Դուրսգրումներ	(11,822)	-	-	(11,822)
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	47,466	390,725	10,717	448,908
Տարեկան մաշվածության ծախս	26,989	18,528	2,621	48,138
Դուրսգրումներ	-	(4,244)	-	(4,244)
Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	74,455	405,009	13,338	492,802
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>				
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	49,482	11,900	14,379	75,761
Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	78,016	24,924	13,168	116,108

(ա) 31.12.2020թ. դրությամբ 354,687 ԱՄՆ դոլար (31.12.2019թ.՝ 346,275 ԱՄՆ դոլար) սկզբնական արժեքով հիմնական միջոցներն ամբողջությամբ մաշված են:

(բ) Հիմնադրամը իր գործություններունը իրականացնում է պետության կողմից անհատույց տրամադրված հետևյալ տարածքներում: Նշված տարածքների հաշվառումը իրականացնում է «Պետական շնորհների հաշվառում և պետական օգնության բացահայտում» ՀՀՄՍ 20-ի «կապիտալ» մուտեցման հիման վրա՝ գուտ մուտեցումով, որի համաձայն շնորհը ճանաչվում է շահույթից կամ վնասից դուրս, ինչպես նաև այդ ստացված շնորհի գծով ակտիվներ կամ պարտավորություններ չեն ճանաչվում:

- ✓ Երևան, Ուլենցու 31, 5-րդ և 6-րդ հարկ՝ ընդհանուր 1,456.8 քմ.:
- ✓ Երևան, Վարդանանց փակուղի 8 հասցեի 5-րդ հարկ՝ ընդհանուր 612.6 քմ.:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԶԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

4. Ստացվելիք ֆոնդեր

Իրենցից ներկայացնում են ՀՏՁՀ ծրագրերի իրականացման համար ստացվելիք ֆոնդերը:

Ծրագիր	Օնթ.	31.12.2020	31.12.2019
		ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
ՄՆՏՁ (SILD)	4.1	6,566,672	12,237,466
ՍԱԲԾ (SSIP)	4.2	73,479,289	72,780,302
ՏՏԵԶ (LEID)	4.3	58,602,974	61,717,073
USAID	4.4	3,531,416	4,175,331
ՈՀԱԾ (ISMP)	4.5	30,614,710	-
Վեդի (VEDI)	4.6	29,570,092	-
ԶՈՀԿ (IWRM)	4.7	79,391,190	-
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	4.8	94,407,980	-
Այլ		12,775,634	-
		388,939,957	150,910,172

4.1 ՄՆՏՁ (SILD)

	IBRD	ՀՀ Կառավարության	Համայնքի ներդրում	Դոնոր	Ընդամենը
	8483-AM	համաֆինանսավորում			
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար			
Առ 31.12.2019	8,728,819	3,375,388	132,543	716	12,237,466
Շնորհված	-	-	-	-	-
Այլ աճ/(նվազում)	-	-	244,688	-	244,688
Ստացված	(4,134,290)	(1,403,961)	(377,231)	-	(5,915,482)
Առ 31.12.2020	4,594,529	1,971,427	-	716	6,566,672

4.2 ՍԱԲԾ (SSIP)

	ADB Loan	ՀՀ Կառավարության	Ընդամենը
	3284-ARM	համաֆինանսավորում	
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	
Առ 31.12.2019թ.	57,008,895	15,771,407	72,780,302
Շնորհված	-	-	-
Վերագնահատում	2,368,036	-	2,368,036
Ստացված	-	(1,669,049)	(1,669,049)
Առ 31.12.2020թ.	59,376,931	14,102,358	73,479,289

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴԱՄ
 Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

4.3 SSEQ (LEID)

	ՀՀ Կառավարության համաֆինսավորում		Ընդամենը ԱՄՆ դոլար
	IBRD 8572-AM ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	
Առ 31.12.2019թ.	49,138,963	12,578,110	61,717,073
Շնորհված	-	-	-
Ստացված	(2,271,383)	(842,716)	(3,114,099)
Առ 31.12.2020թ.	46,867,580	11,735,394	58,602,974

4.4 USAID

	Համայնքի ներդրում		Ընդամենը ԱՄՆ դոլար
	USAID շնորհ ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	
Առ 31.12.2018թ.	3,504,000	671,331	4,175,331
Շնորհված	-	-	-
Ստացված	(629,000)	(14,915)	(643,915)
Առ 31.12.2019թ.	2,875,000	656,416	3,531,416

4.5 ՈՀԱՄ (ISMP)

	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում		Համայնքի ներդրում	Ընդամենը ԱՄՆ դոլար
	EDB ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար		
Միացումից (ծնք. 1.2)	30,513,327	7,548,968	1,320,306	39,382,601
Շնորհված	-	-	-	-
Ստացված	(6,536,281)	(1,401,508)	(830,102)	(8,767,891)
Առ 31.12.2020	23,977,046	6,147,460	490,204	30,614,710

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱՅԻՆ
Ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

4.6 Վեդի (VEDI)

	AFD	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում	Ընդամենը
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Միացումից (ծնթ. 1.2)	31,363,833	7,389,217	38,753,050
Շնորհված	-	-	-
Վերազնահատում	1,733,670	466,946	2,200,616
Ստացված	(9,783,973)	(1,599,601)	(11,383,574)
Առ 31.12.2020թ.	23,313,530	6,256,562	29,570,092

4.7 ԶՌՀԿ (IWRM)

	KFW	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում	Ընդամենը
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Միացումից (ծնթ. 1.2)	52,995,633	10,821,400	63,817,033
Շնորհված	-	10,163,668	10,163,668
Վերազնահատում	5,041,281	1,287,340	6,328,621
Ստացված	(189,743)	(728,389)	(918,132)
Առ 31.12.2020թ.	57,847,171	21,544,019	79,391,190

4.8 ՀԵՄ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)

	KFW	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում	Ընդամենը
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Միացումից (ծնթ. 1.2)	73,731,322	14,786,664	88,517,986
Շնորհված	-	-	-
Վերազնահատում	6,965,512	1,396,913	8,362,425
Ստացված	(2,393,807)	(78,624)	(2,472,431)
Առ 31.12.2020թ.	78,303,027	16,104,953	94,407,980

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՏՄԱՆ ՉԻՄԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

5. Կանխավճարներ		
	31.12.2020	31.12.2019
	USD	USD
Շինարարական աշխատանքների գծով	16,777,618	2,340,813
Այլ	529,029	40,593
	<u>17,306,647</u>	<u>2,381,406</u>
Կանխավճարները ըստ ծրագրերի		
ՍԱԲԾ (SSIP)	4,501,601	2,024,008
ՏՏԵԶ (LEID)	771,724	72,077
ՈՀԱԾ (ISMP)	3,471,684	-
Վեդի (VEDI)	5,666,488	-
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	2,561,964	-
Այլ ծրագրեր	333,186	285,321
	<u>17,306,647</u>	<u>2,381,406</u>

ա/ Մինչև 20% կանխավճար տրամադրվում է շինարարական աշխատանքներ իրականող կազմակերպություններին՝ համապատասխան բանկային երաշխիքների ստացման դեպքում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԳՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

6. Դրամական միջոցներ

	Ծրագիր	Արժույթ	31.12.2020 ԱՄՆ դոլար	31.12.2019 ԱՄՆ դոլար
Նպատակային հաշիվ (IBRD 8283-AM)	ՄՆՏԶ (SILD)	USD	1,186,485	871,912
Դեպոզիտային հաշիվ (ADB 3284-ARM)	ՍԱԲԾ (SSIP)	USD	3,826,185	12,198,218
Նպատակային հաշիվ (IBRD 8572)	ՏՏԵԶ (LEID)	USD	84,056	1,163,926
Նպատակային հաշիվ (EDB)	ՈՀԱԾ (ISMP)	USD	2,547,669	-
Համայնքային համաֆինանսավորում	ՈՀԱԾ (ISMP)	AMD	570,653	-
Նպատակային հաշիվ (AFD)	Վեդի (VEDI)	EUR	4,490,513	-
Այլ հաշիվներ		USD	1,978,719	77
Այլ հաշիվներ		EUR	10	-
Այլ հաշիվներ		AMD	2,964,776	5,961,040
			<u>17,649,066</u>	<u>20,195,173</u>

Հաշիվները պահվում են ՀՀ գանձապետարանում և ՀՀ վստահելի բանկերում:

7. Հիմնադիրների ներդրումներ

ՀՏԶՀ-ի միակ հիմնադիրը ՀՀ Կառավարությունն է: Հիմնադիրը ներդրել է հիմնական միջոցներ՝ 151,631 ԱՄՆ դոլար գնահատված արժեքով: Նշված հիմնական միջոցները 2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջությամբ մաշված են:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ, ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ, ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվառություններին կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

8. Դրամաշնորհներ կառավարությունից

ՀՏՁՀ-ի կողմից ծրագրերի իրականացման համար ստացված դրամաշնորհների շարժը հետևյալն է՝

31.12.2020թ. ավարտված տարի	ՄԱՏԶ (SILD)	ՄԱԼԲՈ (SSIP)	ՏՏԵԶ (LEID)	ՄՍԱԻԴ	ՈՂԱՄ (ISMP)	ՎԵԴԻ (VEDI)	ԶՕՉԳ (IWRM)	ՀԵԾ Ի- փուլ 2 և 3	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Մկրճական մնացորդ	13,435,553	86,376,141	62,786,274	4,292,012	-	-	-	-	5,239,918	172,129,898
ՋՏՈՒԳ-ի միացումից (ձևք 1.2)	-	-	-	-	44,645,935	41,833,444	63,497,465	88,964,014	13,424,897	252,365,755
Ստացված/ վերադարձված դրամաշնորհներ	-	-	-	-	-	-	10,163,668	-	(594,982)	9,568,686
Այլ աճ/ նվազում	244,688	-	-	-	-	-	-	-	(37,558)	207,130
Վերադարձառում	-	2,368,036	-	-	(158,434)	3,148,260	6,306,948	8,436,756	1,454,964	21,556,530
Փոփոխություններ ծախսերի համապատասխան եկամուտ	(5,391,487)	(7,288,367)	(3,603,822)	(528,911)	(7,635,917)	(9,710,998)	(585,232)	(430,816)	(3,015,123)	(38,190,673)
Վերջնական մնացորդ	8,288,754	81,455,810	59,182,452	3,763,101	36,851,584	35,270,706	79,382,849	96,969,954	16,472,116	417,637,326

31.12.2019թ. ավարտված տարի	ՄԱՏԶ (SILD)	ՄԱԼԲՈ (SSIP)	ՏՏԵԶ (LEID)	ՄՍԱԻԴ	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Մկրճական մնացորդ	18,711,164	93,615,526	67,457,327	5,199,947	10,184,534	195,168,498
Ստացված դրամաշնորհներ	-	-	-	-	1,349,901	1,349,901
Այլ աճ/ նվազում	-	-	-	-	29,670	29,670
Վերադարձառում	-	(328,161)	-	-	-	(328,161)
Փոփոխություններ ծախսերի համապատասխան եկամուտ	(5,275,611)	(6,911,224)	(4,671,053)	(907,935)	(6,324,187)	(24,090,010)
Վերջնական մնացորդ	13,435,553	86,376,141	62,786,274	4,292,012	5,239,918	172,129,898

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀՈՒՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

9. Կրեդիտորական պարտքեր

	31.12.2020 ԱՄՆ դոլար	31.12.2019 ԱՄՆ դոլար
Շինարարական աշխատանքների գծով	6,098,392	1,104,016
Այլ	214,985	170,172
	6,313,377	1,274,188
Կրեդիտորական պարտքերը ըստ ծրագրերի		
ՄԱԲԾ (SSIP)	377,457	654,868
ՏՏԵԶ (LEID)	289,091	164,810
ՈՀԱԾ (ISMP)	353,700	-
Վեդի (VEDI)	4,496,715	-
Այլ	796,414	454,510
	6,313,377	1,274,188

ա) Պահումները կատարվում են ծառայությունների դիմաց դուրս գրված հաշիվների 10% չափով՝ Վեդի (VEDI) ծրագրի շրջանակում, 5% չափով՝ ՍՆՏԶ, ՏՏԵԶ, ՄԱԲԾ և ՈՀԱԾ (ISMP) ծրագրերի շրջանակում, և 2.5%-ի՝ մնացած ծրագրերի շրջանակում, մինչև մեկ տարի ժամկետով՝ որպես աշխատանքի որակի երաշխիք:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՀԱՄԱՐԱՆՈՒ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

10. Ծրագրային ծախսեր

31.12.2020թ. ավարտվող տարի	ՄՆՏԶ (SILD)	ՄԱԲԾ (SSIP)	ՏՏԵԶ (LEID)	ՄՍԱԻԴ	ՈՂՍԾ (ISMP)	Վեդի (VEDI)	ԶՈՒԿ (WVRM)	ՀԵՏ-ԻI Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Աշխատանքներ	543,400	6,622,164	3,337,974	-	7,150,181	9,001,055	-	-	2,326,998	28,981,772
Ապրանքներ	4,187,960	-	-	447,998	-	-	-	-	153,858	4,789,816
Խորհրդատվական ծախսություններ և ուսուցում	86,142	497,505	193,021	71,043	263,082	599,938	531,795	430,816	405,954	3,079,296
Գործարանական ծախսեր	559,402	162,484	72,734	6,498	213,974	94,810	53,436	-	128,313	1,291,651
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	14,583	6,214	94	3,372	8,680	15,195	-	-	-	48,138
Ընդամենը	5,391,487	7,288,367	3,603,823	528,911	7,635,917	9,710,998	585,231	430,816	3,015,123	38,190,673

31.12.2019թ. ավարտվող տարի	ՄՆՏԶ (SILD)	ՄԱԲԾ (SSIP)	ՏՏԵԶ (LEID)	ՄՍԱԻԴ	ՍՏԵԶ (LEID)	ՄԱԲԾ (SSIP)	ՄՍԱԻԴ	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Աշխատանքներ	1,227,605	6,317,503	4,491,281	-	6,067,292	18,103,681	-	-	18,103,681
Ապրանքներ	3,389,298	16,760	-	852,505	133,121	4,391,684	-	-	4,391,684
Խորհրդատվական ծախսություններ և ուսուցում	50,057	426,862	107,346	44,058	82,127	710,450	710,450	-	710,450
Գործարանական ծախսեր	591,986	147,701	72,331	6,859	32,205	851,082	851,082	-	851,082
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	16,665	2,398	95	4,513	9,442	33,113	-	-	33,113
Ընդամենը	5,275,611	6,911,224	4,671,053	907,935	6,324,187	24,090,010	24,090,010	3,015,123	38,190,673

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ՀՈՒՆՈՂՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

11. Դրամական հոսքեր ըստ ծրագրերի

31.12.2020թ. ավարտվող տարի	Մ.ՏԶ (SILD)	ՄԱԲԾ (SSIP)	ՏՏԵԶ (LEID)	ՍՏԱԻ (ISMP)	Վեդի (VEDI)	ԶՈՂԿ (TWRM)	ՀԵՈ-Ո Փող 2, 3 (CIP II-P2,P3)	ՄԿ	Շնչանք
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Ստացված/ (վերադրված) ֆոնդեր	5,915,482	1,669,049	3,114,099	8,767,891	11,383,574	918,132	2,472,431	(276,751)	34,607,822
Վարկ/շտրի	4,134,290	-	2,271,383	6,536,281	9,783,973	189,743	2,393,807	(463,093)	25,475,384
ՀՀ Կառավարություն	1,403,961	1,669,049	842,716	-	1,401,508	728,389	78,624	(5,595)	7,718,253
Համայնքի ներքոյում	377,231	-	-	14,915	830,102	-	-	83,535	1,305,783
Այլ հովանավորներ	-	-	-	-	-	-	-	108,402	108,402
Ծրագրային ծախսեր	(5,456,431)	(10,037,155)	(4,179,094)	(528,671)	(7,757,134)	(900,723)	(2,263,389)	(3,271,459)	(44,753,097)
Աշխատատեղեր	(603,023)	(9,377,093)	(3,913,339)	-	(7,161,509)	-	(1,833,122)	(2,563,620)	(35,306,508)
Ապրանքներ	(4,207,864)	-	-	(451,131)	-	-	-	(167,366)	(4,826,361)
Խորհրդատվություն և ուսուցում	(86,142)	(497,578)	(193,021)	(71,042)	(495,264)	(847,361)	(430,267)	(421,071)	(3,332,430)
Գործարանական ծախսեր	(559,402)	(162,484)	(72,734)	(6,498)	(213,555)	(53,362)	-	(119,402)	(1,287,798)
Այլ գործարանական հոսքեր (զուտ)	38,164	-	-	-	-	-	-	(26,763)	11,401
Արտարժույթի օգուտ/(վորուտ)	(49,100)	(6,421)	(14,875)	(6,906)	771,608	(17,409)	(209,042)	(311,868)	1,138
Դրամական զուտ հոսք	448,115	(8,374,527)	(1,079,870)	108,338	4,398,048	-	-	(3,886,841)	(10,132,736)
Սկզբնական մնացորդ	1,180,088	12,228,459	1,163,925	109,256	-	-	-	5,513,445	20,195,173
ԶՏԻԳ-ի միացումից մուտքեր (ծնք. 1-2)	-	-	-	4,864,321	92,464	-	10	2,629,834	7,586,629
Վերջնական մնացորդ	1,628,203	3,853,932	84,055	217,594	4,490,512	-	10	4,256,438	17,649,066

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ՉԱՐՊԱՏԱՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴԻՄ
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

	ՄԱՏԶ (SILD)		ՄԱԲԳ (SSIP)		ՏՏԵՑ (LEID)		USAID		Այլ		Ընդամենը	
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
31.12.2019թ. ավարտվող տարի												
Մտացված ֆոնդեր	5,247,760	1,184,307	4,405,012	890,830	2,135,101	13,863,010						
Վարկ/շնորհ	3,650,424	-	3,676,254	890,411	1,337,132	9,554,221						
ՀՀ Կարավարություն	1,353,445	1,184,307	728,758	419	-	3,266,929						
Համայնքի ներքոյում	243,891	-	-	-	760,965	1,004,856						
Այլ հովանավորներ	-	-	-	-	37,004	37,004						
Ծրագրային ծախսեր	(5,157,410)	(7,016,732)	(3,658,453)	(903,918)	(6,045,377)	(22,781,890)						
Մշտականներ	(1,126,068)	(6,442,175)	(3,478,761)	(1,154)	(5,777,086)	(16,825,244)						
Ապրանքներ	(3,389,299)	-	-	(851,847)	(133,121)	(4,374,267)						
Խոլիքրատություն և ուսուցում	(44,848)	(426,855)	(107,360)	(44,058)	(79,118)	(702,239)						
Գործառնական ծախսեր	(597,195)	(147,702)	(72,332)	(6,859)	(56,052)	(880,140)						
Այլ գործառնական ծախսեր (գույտ)	(34,931)	-	-	-	(20,959)	(55,890)						
Արտաթրայի օգուտ/վնաս	6,166	5,368	2,972	956	105,320	120,782						
Գրանական գույտ հոսք	61,585	(5,827,057)	749,531	(12,132)	(3,825,915)	(8,853,988)						
Միջրևական մնացորդ	1,118,505	18,055,516	414,394	121,389	9,339,357	29,049,161						
Վերջնական մնացորդ	1,180,090	12,228,459	1,163,925	109,257	5,513,442	20,195,173						

12. Հարկեր

Կիրառելի հարկերը հաշվարկվում և վճարվում են Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենքների համաձայն:

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը 2020թ.-ի համար սահմանված է 18% է (2019թ.՝ 20%):

13. Դատական հայցեր

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ ՀՏՁՀ-ի դեմ առկա են երկու դատական հայցեր՝ Ջերմուկ քաղաքի վերակորագման ծրագրի շրջանակներում

- Պայմանագրային պարտավորությունները կատարելու պահանջի մասին
- Կապալառու կազմակերպության հետ պայմանագիրը լուծելու և պատահառած վնասը հատուցելու մասին:

14. ՖՀՄՍ 13 Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է այն ակտիվները և պարտավորությունները, որոնց իրական արժեքները բացահայտվել են ծանոթագրություններում.

Հոդված	Իրական արժեք ԱՄՆ դոլար	Գնահատման մեթոդ	Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակ	Նշանակալի ոչ դիտարկելի էլակետային տվյալներ
Ստացվելիք ֆոնդեր	388,939,957	<i>Ընթացիկ</i> Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս) առևտրային կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:	Մակարդակ 3	Կիրառելի չէ
Կրեդիտորական պարտքեր	6,313,377	<i>Ընթացիկ</i> Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս) առևտրային կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:	Մակարդակ 3	Կիրառելի չէ